

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje
Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Slovakija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Teisės aktuose numatyta vienartinė finansinė kompensacija asmenims, kurie buvo sužaloti dėl tyčinio smurtinio nusikaltimo; už kitus nusikaltimus kompensacija neskiriama. Atitinkami nusikaltimai visų pirma yra nužudymas ir kūno sužalojimas. Teisės aktuose seksualinės prievartos, seksualinio smurto ir išžaginimo nusikaltimai priskiriami specialiai nusikaltimų kategorijai – šiais atvejais skiriama kompensacija už moralinę žalą.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Smurtinių nusikaltimų aukoms atlyginama tik už kūno sužalojimą (kompensacija už skausmą ir kančias, taip pat už sumažėjusią socialinę funkciją). Už išžaginimą, seksualinę prievartą ir seksualinį smurtą teisės aktuose numatyta kompensacija moralinei žalai atlyginti.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Jeigu asmuo mirė dėl smurtinio nusikaltimo, pagal teisės aktus to asmens giminaičiai taip pat turi galimybę reikalauti kompensacijos, t. y. gyvas likęs mirusio asmens sutuoktinis ir gyvi likę jo vaikai, o jeigu vaikų nėra – gyvi likę mirusio asmens tėvai, o jeigu tėvų nėra, tai asmuo, kurio atžvilgiu miręs asmuo turėjo išlaikymo prievolę.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Ne, šiuo atveju teisės aktuose nusikaltimo aukos giminaičiams kompensacija nenumatyta.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Kompensacijos gali reikalauti nukentėjusysis, kuris yra Slovakijos Respublikos arba kitos valstybės narės pilietis arba nuolat Slovakijos Respublikos teritorijoje ar kitoje valstybėje narėje gyvenantis asmuo be pilietybės, arba užsienietis, jeigu jis atitinka ir tiek, kiek jis atitinka teisės aktuose nustatytą būdu ratifikuotoje ir paskelbtoje tarptautinėje sutartyje numatytas sąlygas, jeigu kūno sužalojimas buvo padarytas Slovakijos Respublikoje.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne, Slovakijos teisyne tokia procedūra nenumatyta. Kompensacijos gali būti reikalaujama tik tuo atveju, jeigu kūno sužalojimas buvo padarytas Slovakijos Respublikos teritorijoje.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Kompensacijos gali būti reikalaujama tik tuo atveju, jeigu iš tyrimo rezultato matyti, kad nusikaltimas buvo padarytas ir kad jis buvo kūno sužalojimo priežastis. Todėl kompensacija gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu pirmiausia buvo vykdomas baudžiamasis persekiojimas, tačiau nėra svarbu, ar šis baudžiamasis persekiojimas buvo pradėtas nukentėjusiojo pranešimu, ar kitais pagrindais.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Taip, kompensacijos prašymo pateikimas priklauso nuo to, ar yra priimtas teisėtas nuosprendis, kuriuo būtų nustatyta nusikaltėlio kaltė padarius nusikaltimą, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, arba priimtas išteisinamasis nuosprendis dėl nepakaltinamumo. Jeigu nusikaltėlis, kurio įvykdytu nusikaltimu nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, yra nežinomas arba jo buvimo vieta yra nežinoma, arba jo baudžiamajam persekiojimui trukdo teisėtos kliūtys, nukentėjusysis gali siekti kompensacijos remdamasis kompetentingos institucijos sprendimu, kuriame išdėstyti minėtieji faktai. Tačiau tokiu atveju baudžiamojo persekiojimo institucijų vykdyto tyrimo arba pagreitinoto tyrimo rezultatai neturi kelti pagrįstų abejonių, ar nusikaltimas, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, buvo įvykdytas.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Prašymas priteisti žalos atlyginimą iš nusikaltėlio nėra viena iš sąlygų prašyti kompensacijos, tačiau jeigu nukentėjusysis nesiima priemonių gauti kompensaciją iš nusikaltėlio, sprendžiančioji institucija gali sumažinti skiriamos kompensacijos sumą.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Jeigu nusikaltėlis, kurio įvykdytu nusikaltimu nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, yra nežinomas arba yra nežinoma jo buvimo vieta, arba jo baudžiamajam persekiojimui trukdo teisėta kliūtis ir už kūno sužalojimą nukentėjusiajam nebuvo iki galo kompensuota kitais būdais, nukentėjusysis gali reikalauti kompensacijos, jeigu baudžiamojo persekiojimo institucijų atlikto tyrimo arba pagreitinoto tyrimo rezultatai nekelia pagrįstų abejonių, ar nusikaltimas, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, iš tikrųjų buvo įvykdytas. Prašymas turi būti pagrįstas baudžiamojo persekiojimo institucijos arba teismo, kuris pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą bylą, teisėtu sprendimu, kuriame yra įrodyti minėtieji faktai.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Prašymas turi būti pateiktas per 6 mėnesius nuo nusikaltėlio atžvilgiu priimto apkaltinamojo nuosprendžio įsigaliojimo. Jeigu nusikaltėlis yra nežinomas arba jo baudžiamajam persekiojimui trukdo teisėta kliūtis, prašymas turi būti pateiktas per 6 mėnesius nuo baudžiamojo persekiojimo institucijos arba teismo, kuris pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą bylą, sprendimo įsigaliojimo.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Pavyzdžiui, ar kompensacija atlyginama:

Kompensacija išmokama tik už kūno sužalojimą (kompensacija už skausmą ir kančias, taip pat už sumažėjusią socialinę funkciją), o įstatymuose numatytais atvejais – už moralinę žalą. Kompensacija neapima kitų nuostolių ar išlaidų.

a) nusikaltimo aukai:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

medicininės išlaidos dėl sužalojimo (medicininis gydymas (ambulatorinis ir ligoninėje), sveikimas)

papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.),

ilgalaikis sužalojimas (pvz., invalidumas ir kitas nuolatinis nedarbingumas),

pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir prarastą gebėjimą gauti pajamas arba sumažėjusį išlaikymą ir kt.),

galimybės praradimas,

su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos, kaip antai teisinės išlaidos, teismo išlaidos,

kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turta,

kita.

– **netaikytina – psichologinė (moralinė) žala:**

nukentėjusiojo skausmas ir kančia – **kompensacija už moralinę žalą išžaginimo, seksualinės prievartos ir seksualinio smurto atveju**

b) asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo giminaičiams:

– **turtinė (ne psichologinė) žala:**

laidotuvių išlaidos,

medicininės išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, rehabilitacija),

išlaikymo arba galimybės praradimas.

– **netaikytina**

– **psichologinė žala:**

giminaičių ar teisę į kompensaciją turinčių asmenų skausmas ir kančia arba kompensacija gyviems likusiems asmenims, jeigu nukentėjusysis mirė – **asmenims, kurie liko gyvi mirus smurtinio nusikaltimo aukai, išmokama įstatyme numatyta didžiausia kompensacija – 50 minimalių darbo užmokesčių, galiojusių nusikaltimo padarymo metu. Tai susiję su prašymu, kurio suma proporcingai paskirstoma visiems teisę į kompensaciją turintiems gyviems likusiems asmenims.**

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Kompensacija išmokama vienkartinė išmoka.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Joks įrašas nuosprendžių registre neturi poveikio galimybei gauti kompensaciją Slovakijos Respublikoje. Sprendžiančioji institucija gali sumažinti kompensaciją, jeigu nukentėjusiajam tenka dalis kaltės už kūno sužalojimą arba jis nesiiama priemonių, kad gautų kompensaciją tiesiogiai iš nusikaltėlio.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Nukentėjusiojo finansinė padėtis neturi poveikio sprendimui dėl kompensacijos.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Poveikį kompensacijos sumai gali turėti nukentėjusiojo kaltės už kūno sužalojimą mastas arba tai, kad nukentėjusysis nesiėmė priemonių, kad gautų kompensaciją tiesiogiai iš nusikaltėlio.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Jeigu kūno sužalojimas buvo pripažintas teismo nuosprendžiu, kompensacija grindžiama nuosprendyje nurodytu kūno sužalojimo mastu; kitais atvejais, jeigu yra padarytas kūno sužalojimas, apskaičiuojant kompensaciją proporcingai taikomos specialiujų teisės aktų, kuriais reglamentuojamas kompensacijos už skausmą ir kančias ir už sumažėjusių socialinę funkciją skyrimas, nuostatos. Kompensacija už moralinę žalą išžaginimo, seksualinio smurto ar seksualinės prievartos nusikaltimų atvejais yra dešimt minimalių darbo užmokesčių (galiojusių žalos atsiradimo metu) ir jei taikytina kompensacija už moralinę žalą giminaičiams.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Teisės aktuose mažiausia kompensacijos suma nenumatyta. Didžiausia nustatyta kompensacijos suma – 50 minimalių darbo užmokesčių, galiojusių nusikaltimo padarymo metu (pastaba: šiuo metu 21 750 EUR).

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti arba dėl kitų aspektų?

Jeigu kūno sužalojimas yra pripažintas apkaltinamuoju nuosprendžiu, kompensacijos suma nustatoma pagal šį nuosprendį. Kitais atvejais reikalinga medicininė išvada, kurioje būtų išdėstyti duomenys, reikalingi konkrečiai kompensacijos sumai nustatyti. Kompensacijos sumos nustatymo taisyklės yra įtvirtintos teisės aktuose, kuriais reglamentuojamos bendros kūno sužalojimo įvertinimo taisyklės, skirtos ne tik tam, kad būtų skiriama kompensacija smurtinių nusikaltimų aukoms.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Taip, kompensacija skiriama tik darant prielaidą, kad žala nebuvo atlyginta kitais būdais (pavyzdžiui, pagal privataus draudimo sistemą arba tiesiogiai iš smurtinį nusikaltimą padariusio nusikaltėlio).

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Gauti kompensaciją avansu neįmanoma.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Tokia procedūra įmanoma: nukentėjusysis gali iš naujo siekti kompensacijos (pavyzdžiui, pasikeitus padėčiai arba pablogėjus sveikatos būklei), tačiau prašymas vis tiek turi būti pateiktas pagrindiniu laikotarpiu (t. y. per 6 mėnesius nuo apkaltinamojo nuosprendžio, kuriuo nusikaltėlis buvo pripažintas kaltu, įsigaliojimo, o jeigu nusikaltėlis nežinomas arba jo baudžiamajam persekiojimui trukdo teisėta kliūtis – per 6 mėnesius nuo baudžiamojo persekiojimo institucijos arba teismo, kuris pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą bylą, sprendimo įsigaliojimo). Nepaisant to, bendra kompensacijos suma toje pačioje byloje negali viršyti 50 minimalių darbo užmokesčių.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Baudžiamojo persekiojimo institucijos, kuri pastarąjį kartą nagrinėjo bylą, galutinį sprendimą arba nutarimą; jeigu nukentėjusysis negali pridėti sprendimo, jis turėtų nurodyti baudžiamojo persekiojimo instituciją arba teismą, kurie pastarąjį kartą nagrinėjo minėtą nusikaltimą, ir kartu pateikti informaciją apie asmenį, įtariamą įvykdžius nusikaltimą, kuriuo nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas, jeigu tas asmuo nukentėjusiajam yra žinomas, nusikaltimu nukentėjusiajam padaryto kūno sužalojimo dokumentaciją, apimančią informaciją apie jau išmokėtą kompensaciją arba apie pagrįstas prielaidas, kad kompensacija bus išmokėta, arba su kompensacija už kūno sužalojimą susijusių dar neįvykdytų sprendimų įrodymus, taip pat informaciją apie priemones, kurių nukentėjusysis ėmėsi siekdamas gauti kompensaciją iš nusikaltėlio, kurio įvykdytu nusikaltimu nukentėjusiajam buvo padarytas kūno sužalojimas,

dokumentą, kuriuo įrodomas giminstės ryšys ir teisę gauti kompensaciją turinčių asmenų grupė, jeigu dėl nusikaltimo nukentėjusysis mirė,

dokumentą, kuriuo įrodoma mirusio asmens išlaikymo prievolė arba mirusio asmens teiktas išlaikymas, jeigu tai yra asmuo, kuriam miręs asmuo turėjo išlaikymo prievolę.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Už kompensacijos skyrimo procesą mokesčiai netaikomi.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Dėl kompensacijos prašymų sprendžia Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Prašymą reikėtų siųsti adresu: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Nukentėjusysis neprivalo dalyvauti.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerija privalo dėl kompensacijos prašymo nuspręsti per 6 mėnesius.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Jeigu Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerija nepatenkina prašymo arba jį patenkina tik iš dalies, nukentėjusysis ne vėliau kaip per metus nuo sprendimo dėl prašymo priėmimo dienos gali Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerijos atstovaujamai Slovakijos Respublikai teisme pateikti ieškinį dėl kompensacijos.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerijos interneto svetainėje <http://www.justice.gov.sk/Stranky/default.aspx>. Tyrimo institucijos baudžiamajame procese kiekvieną nukentėjusįjį informuoja apie kompensacijos gavimo galimybes ir sąlygas.

Ar yra specialiai pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Informacija apie kompensacijas nusikaltimų aukoms skelbiama Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerijos interneto svetainėje (<http://www.justice.gov.sk/Stranky/Nase-sluzby/Trestne-pravo/Informacie-pre-obete-trestnych-cinov.aspx>). Be to, kai nukentėjusysis apklausiamas baudžiamajame procese, jis gauna informaciją (kartu su kontaktiniais duomenimis) apie organizacijas, teikiančias pagalbą ir paramą nukentėjusiesiems.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Specialiai kompensacijos prašymams rengti teisinė pagalba neteikiama. Įmanoma naudotis bendrąja teisine pagalba, kurią valstybės vardu teikia Teisinės pagalbos centras. Be to, pagrindines gaires, kaip prašyti kompensacijos, teikia pati Slovakijos Respublikos Teisingumo ministerija.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Taip, yra organizacijų, kurios teikia pagalbą ir paramą smurtinių nusikaltimų aukoms, tačiau šiuo metu jos veikia nepriklausomai nuo valstybės.

Paskutinis naujinimas: 28/01/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.